

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Æsthetisk Litteratur. Baggesen Giengangeren og han selv, eller Baggesen over Baggesen, med et Tillæg.

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Æsthetisk Litteratur. Baggesen Giengangeren og han selv, eller Baggesen over Baggesen, med et Tillæg.", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, University of Aarhus. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1809_115-intro-shoot-idm283.pdf (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Eventyrer og Comiske Fortællinger

Mest plads anvender Grundtvig til at anmelde de to bind *Eventyrer og Comiske Fortællinger*. Pædagogisk behandler han hver fortælling med titlen som overskrift. I alt har Baggesen samlet ti versfortællinger; det eneste nyskrevne bidrag er *Theateradministoriaden*, som Grundtvig benævner *Theaterkrøniken* (s. 282), de øvrige er ældre arbejder, der nu blev genudgivet i revideret form.

Grundtvig forholder sig flere steder direkte til Baggesens egen revision af teksterne, idet han konfererer udgavens fortællinger med førstetrykkene. Han er her først til at bedrive en "sammenlignende Baggesen-filologi" (Lundgreen-Nielsen 1980, s. 289).

Motivisk tager Baggesen oftest afsæt i en allerede kendt historie, men forholder sig frit til forlægget. Handlingsgangen er underordnet versifikationen af fortællingen, de rimede linjer. Baggesen selv kalder i fortalen til *Comiske Fortællinger* (1785) genren for "den muntre fortællende Poesie" (Baggesen 1785, side [IV]).

Et hovedtema i Grundtvigs kritik slås an indledningsvis, hvor han tillige forklarer sin prioritering af stoffet:

"Baggesen har digtet een komisk Fortælling, men skrevet adskillige Anekdoter og Eventyr som ofte ere vittige, og have enkelte komiske Træk. Vi ville begynde med disse og ende med hin, for saaledes at indflette de sammensankede Blade i den uvisnelige Krands" (Grundtvig 1809a, s. 262).

Her ser vi igen Grundtvigs krav om stringens i forhold til det komiske. Kun "Kallundborgs Krønike eller Censurens Oprindelse" er ægte komisk, da emnet (censur) som det eneste er egnet til at blive behandlet komisk. De øvrige består ikke prøven. Følgende skal fremhæves som belysning af enkelte sagforhold:

I "Poesiens Oprindelse", om Odin og skjaldemjøden, medgiver Grundtvig, at en myte kan behandles komisk, men "til en saadan Fremstilling lod den nordiske Mythe sig neppe ret godt bruge" (side 275). Et er, at Baggesen skriver om guden Odin, og ikke, som det var Grundtvigs formening, om asamanden, den historiske Odin, der ifølge historikeren P.F. Suhm først senere blev tillagt guddommelighed (Suhm 1771, s. 63 f.); noget andet er, at tyskeren Friederich Rühs i sit studie *Unterhaltungen für Freunde altdeutscher und altnordischer Geschichte und Literatur* (1803) havde anvendt Baggesens fortælling (der blev udgivet første gang i 1785) til at vise, at nordisk mytologi ikke var egnet til poetisk behandling (Rühs 1803, s. 131-138). Dette kunne Grundtvig bestemt ikke tilslutte sig, og det har formentlig farvet hans holdning til Baggesens fortælling. Som tidligere nævnt, er Grundtvigs kritik af fortællingen en gentagelse af de allerede fremsatte synspunkter i artiklen "Lidet om Sangene i Edda" fra 1807.

I fortællingen om "Constance, eller Amors Hevn" er emnet (kærlighed) if. Grundtvig ikke komisk anvendeligt, og personafbildningen især af Constance, der i sit forsøg på at forføre ynglingen Kamil endda tager "Sengen til Hjælp", er nærmest fornærmende. Grundtvig citerer verslinjen: "Der bliver aldrig Koner af Constancer" (s. 278). Albeck har ikke kunnet dy sig for at karakterisere netop denne fremdragelse som en "dulgt Hilsen til den litterært interesserede Kone paa Egeløke" (Albeck 1955, s. 34), altså adelsfruen Constance Steensen-Leth, som Grundtvig var ulykkeligt forelsket i, mens han residerede på herregården Egelykke som huslærer.